

อิทธิพลของการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขตพะเยา*

THE INFLUENCE OF INTERNAL SUPERVISION AFFECTING TEACHER
COMPETENCY IN ACTIVE LEARNING MANAGEMENT OF SMALL EDUCATIONAL
INSTITUTIONS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE
CHACHOENGSAO

ชลิดา จันท์เจ็ก, สุดารัตน์ สารสว่าง, พร้อมพิไล บัวสุวรรณ
Chalida Chanchek, Sudarat Sarnswang, Prompilai Buasuwan
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Kasetsart University
Corresponding Author E-mail: fedusdrs@ku.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาขนาดเล็ก 2. สมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาขนาดเล็ก 3. ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในสถานศึกษากับสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4. อิทธิพลของการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีผลต่อสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หรือผู้แทน 8 กลุ่ม จำนวน 112 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีระดับปฏิบัติมากที่สุด คือ การปฏิบัติการนิเทศภายใน 2. ระดับสมรรถนะประจำสายงานของครู ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่ครูมีสมรรถนะมากที่สุด คือ ภาวะผู้นำครู 3. ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในสถานศึกษากับสมรรถนะประจำสายงานของครู มีความสัมพันธ์ทางบวกสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.862 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. การนิเทศ

ภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีอำนาจการพยากรณ์สมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร้อยละ 68 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: อิทธิพลของการนิเทศภายในสถานศึกษา; สมรรถนะครู; การจัดการเรียนรู้เชิงรุก; สถานศึกษานานาชาติ

Abstract

Objectives of this research article were: 1. To study the conditions of schools' internal supervision for active learning management of small educational institutions. 2. To study teacher competencies in active learning management in small educational institutions. 3. To study the relationship between internal supervision on active learning management and teacher competencies in active learning management. 4. To study the influence level of schools' internal supervision on active learning management affecting teacher competencies in active learning management. Methodology was quantitative research. The population was 112 heads of 8 departments or representatives. The tool used was a questionnaire. Data were analyzed by distribution of frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient and multiple regression analysis.

The results of this research were as follows: 1. The level of internal supervision operations was at high level. The aspect with the most practical level was the internal supervision operation. 2. The overall practice of teachers' functional competencies was at high level. The aspect in which teachers have the most competence is teacher leadership 3. The relationship between school internal supervision on active learning management and functional competencies of teachers in active learning management was found to be correlated positively at high level. The correlation coefficient was 0.862 with statistically significant value at 0.05 levels. 4. The school internal supervision on active learning management has a significant influence on functional competencies of teachers in active learning management the ability to jointly predict functional competencies of teachers in active learning management at 68 percent and with statistically significant level of .05.

Keywords: The Influence of Internal Supervision; Teacher Competency; Active Learning; Small Educational Institutions

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 โลกเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วพลิกผันไม่แน่นอนที่เรียกว่ายุค VUCA ย่อมาจาก Volatility ความผันผวนเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว Uncertainty ความไม่แน่นอนยากต่อการตัดสินใจ Complexity ความซับซ้อนมากขึ้น และ Ambiguity ความคลุมเครือไม่ชัดเจน (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2563) ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ดังนั้นจึงจำเป็นที่ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ให้มีทักษะและสมรรถนะที่จำเป็น สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ครูผู้สอนควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยการกระตุ้นให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงให้ผู้เรียน จัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีทักษะการทำงานร่วมใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สามารถอภิปรายและสะท้อนความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วิจารณ์ พานิช, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นนโยบายที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ให้ครูผู้สอนปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเพิ่มเวลาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงมากขึ้น ทั้งนี้ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ (หน่วยศึกษานิเทศก์, 2562) ดังนั้นครูจำเป็นต้องมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และแนวคิดที่ครอบคลุมสิ่งที่ควรเรียนรู้ และมีระบบสนับสนุนในการจัดการศึกษาอย่างชัดเจนที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้ (Nguyen & Sirinat, 2018) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) จึงได้กำหนดสมรรถนะประจำสายงานของครู เพื่อประเมินครูตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ ให้สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่จนเกิดสัมฤทธิ์ผลได้ ซึ่งสถานศึกษาสามารถส่งเสริมสมรรถนะและประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูจนทำให้ครูเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ด้วยการนำกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษามาประยุกต์ใช้ (หน่วยศึกษานิเทศก์, 2562)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 มีสถานศึกษาในสังกัดทั้งหมด 29 โรงเรียน เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 14 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29, 2565) ส่วนใหญ่ประสบปัญหาเช่นเดียวกับสถานศึกษาขนาดเล็กอื่น ๆ ทั่วประเทศที่ขาดแคลนทั้งงบประมาณและบุคลากรในสถานศึกษา เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณและอัตราค่าจ้างครูคำนวณจากจำนวนนักเรียนตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ จึงเป็นผลให้มีทรัพยากรสนับสนุนในการจัดการศึกษาไม่เพียงพอต่อความต้องการ ทั้งครูอัตราจ้างและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่จำเป็น รวมถึงขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางใน 8 รายวิชา (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2558) จากรายงาน

การศึกษาไทย พ.ศ. 2561 พบว่า ปัญหาการขาดแคลนครูจะส่งผลให้คุณภาพการศึกษาลดลง เนื่องจากครูจำเป็นต้องรับภาระหน้าที่สอนในวิชาที่ขาดแคลนไม่ตรงกับเอกที่จบการศึกษาหรือมีประสบการณ์สอน และมีภาระงานอื่นที่เพิ่มขึ้นจากงานสอน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) ซึ่งการจัดการเรียนรู้เชิงรุกน่าจะเป็นกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถตอบโจทย์ของสถานศึกษาขนาดเล็กที่ขาดแคลนครู มีครูไม่ครบทุกรายวิชาที่ครูลดบทบาทการให้ความรู้เชิงทฤษฎีแก่ผู้เรียนแต่เพิ่มกระบวนการและกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจหรือรู้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น เช่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยการพูด การเขียน การอภิปรายกับเพื่อน ๆ (กมล โพธิเย็น, 2564) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกถือว่ยังเป็นเรื่องใหม่อาจทำให้ครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กยังมีความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนยังไม่ชัดเจนพอ ขาดความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นการนิเทศภายในอาจจะสามารถช่วยพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูได้อย่างเป็นรูปธรรม (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2556) ทำให้ครูมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนได้พัฒนาพฤติกรรมและความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ (ยุภาลัย มะลิซ้อน, 2563)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาอิทธิพลของการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญในการนำมาใช้เป็นแนวทางในการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา
2. ศึกษาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษาขนาดเล็ก
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาขนาดเล็ก
4. ศึกษาอิทธิพลของการนิเทศภายในสถานศึกษามีผลต่อสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาขนาดเล็ก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quatitative methods) โดยการใช้วิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire)

2. ประชากร

ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม (หรือผู้แทน) ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14 จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 112 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรง (Content Validity) ด้านเนื้อหาและความเหมาะสมในการใช้ภาษา ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวแปรที่ต้องการวัด ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง Ioc (Item Objective Congruence Index) อยู่ในช่วง 0.60-1.00

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามในรูปแบบของ Google Form โดยส่ง QR Code ถึงประชากรผู้ให้ข้อมูลทั้ง 14 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามคืน 98 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.5

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ด้วยการแจกแจงค่าความถี่ และค่าร้อยละ

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยประชากร และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร นำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์แปลผลค่าคะแนนตามแนวคิดของ Best & Kahn (1993)

5.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับสมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ของคูรี วงศ์รัตน์ (2560)

5.4 วิเคราะห์ความมีอิทธิพลระหว่างการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับสมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องอิทธิพลของการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล จำนวน 98 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.40 (68 คน) อายุอยู่ในช่วง 30-40 ปี ร้อยละ 32.70 (32 คน) ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 74.50 (73 คน) ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 29.60 (29 คน) ไม่มีวิทยฐานะ ร้อยละ 52.1 (51 คน) สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ร้อยละ 16.30 (16 คน)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ด้านที่	สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	μ	σ	ระดับ
1.	ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนา	4.11	0.67	มาก
2.	ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน	4.09	0.66	มาก
3.	ด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการในการนิเทศ	4.04	0.71	มาก
4.	ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน	4.25	0.71	มาก
5.	ด้านการประเมินผลและรายงานผลการนิเทศภายใน	4.15	0.67	มาก
รวม		4.12	0.68	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกภาพรวมอยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 โดยด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมาก เท่ากับ 4.25 ($\sigma=0.71$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการประเมินผล และรายงานผลการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 4.15 ($\sigma=0.67$) และด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 4.11 ($\sigma=0.67$) ตามลำดับ ส่วนด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการในการนิเทศ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อยู่ในระดับมาก เท่ากับ 4.07 ($\sigma=0.71$)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ข้อที่	สมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	μ	σ	ระดับ
1.	ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	4.27	0.64	มาก
2.	ด้านการพัฒนาผู้เรียน	4.49	0.60	มาก
3.	ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.37	0.63	มาก
4.	ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.24	0.65	มาก
5.	ด้านภาวะผู้นำครู	4.60	0.55	มากที่สุด
6.	ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้	4.35	0.61	มาก
รวม		4.39	0.59	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า สมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ($\sigma=0.59$) โดยด้านภาวะผู้นำครู มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด เท่ากับ 4.60 ($\sigma=0.55$) รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 4.49 ($\sigma=0.60$) และด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 4.37 ($\sigma=0.63$) ตามลำดับ ส่วนสมรรถนะที่ 4 ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อยู่ในระดับมาก เท่ากับ 4.24 ($\sigma = 0.65$)

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับสมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับสมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ตัวแปร	Pearson's Correlation	Sig	ทิศทาง	ระดับความสัมพันธ์
ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนา	0.695	0.000*	เดียวกัน	ปานกลาง
ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน	0.875	0.000*	เดียวกัน	สูง
ด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการในการนิเทศ	0.678	0.000*	เดียวกัน	ปานกลาง
ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน	0.828	0.000*	เดียวกัน	สูง
ด้านการประเมินผลและรายงานผลการนิเทศภายใน	0.821	0.000*	เดียวกัน	สูง
กรณีศึกษาในโดยภาพรวม	0.826	0.000*	เดียวกัน	สูง

*Correlation is significant at the .05 level

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับสมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีความสัมพันธ์ทางบวกสูง ($r=0.826$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านการวางแผนการนิเทศภายใน มีค่าสูงที่สุด ($r=0.875$) รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน ($r=0.828$) ส่วน

ด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการในการนิเทศ มีค่าต่ำที่สุด ($r=0.678$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

5. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีต่อสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 อิทธิพลของการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ตัวแปร	B	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.235		5.696	0.000*
ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน (X_4)	0.318	0.388	2.849	0.005*
ด้านการประเมินผลและรายงานผลการนิเทศ (X_5)	0.302	0.369	0.777	0.007*

$R = 0.826$, $R^2 = 0.68$, $p < .05^*$, $R^2 \text{ adj.} = 0.678$, Std. Error = 0.300, $F = 205.379$

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ พบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน (X_4) และด้านการประเมินผลและรายงานผลการนิเทศ (X_5) มีอำนาจในการพยากรณ์สมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งหมายความว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คิดเป็นร้อยละ 68 ($R^2 = 0.68$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน สามารถพยากรณ์สมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้มากที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.318 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รองลงมาคือด้านการประเมินผลและรายงานผลการนิเทศ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.302 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สามารถสร้างสมการพยากรณ์อิทธิพลของการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตพะเยา และสามารถนำมาแทนค่าในสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ } \hat{Y} = 1.235 + 0.318(X_4) + 0.302(X_5)$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปแบบของคะแนนมาตรฐาน } \hat{Z} = 0.388(X_4) + 0.369(X_5)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน เป็นด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการชี้แจงให้คณะครูเข้าใจรูปแบบหรือกิจกรรมการนิเทศ มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการออกนิเทศแบบที่มีเป้าหมายเฉพาะ โดยใช้วิธีการชี้แนะ (Coaching) ใช้นิเทศโดยตรงและโดยอ้อม มีการประชุมปรึกษาหารือหลังการจัดกิจกรรมแบบเชิงรุกด้วยการ PLC มีการสร้างขวัญกำลังใจให้ครู และมี

การติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงส่งผลให้ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน เป็นด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภวิชาวิชญ์ ยางงาม (2564) ศึกษากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 3 พบว่า ระดับปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน เป็นด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากสถานศึกษาเป็นมีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการนิเทศ และผู้เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดการดำเนินงาน มีวางแผนการดำเนินการ สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่คณะครู ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้นิเทศปฏิบัติตนเป็นกัลยาณมิตรมีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศภายในกับผู้รับการนิเทศ มีการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานหลังจากการปฏิบัติการนิเทศ มีการสะท้อนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานร่วมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของวัชรรา เล่าเรียนดี (2556) กล่าวว่า การนิเทศภายในเป็นการร่วมมือกันของทุกฝ่ายในดำเนินการอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การสร้างความตระหนัก การยอมรับการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการเตรียมความพร้อม วิธีการพัฒนา การติดตามดูแลช่วยเหลือกันและกัน และการประเมินผล การพัฒนาทั้งการวัดและประเมินทั้งก่อนระหว่าง และหลังการดำเนินการนิเทศจนถึงการติดตามผลอย่างต่อเนื่องต่อไป

ส่วนด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการในการนิเทศ เป็นด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่มีงบประมาณสนับสนุนที่ไม่เพียงพอ ขาดบุคลากร ขาดวัสดุอุปกรณ์และความพร้อมในหลายด้าน ดังนั้นจึงอาจทำให้ขาดแคลนงบประมาณในการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ทำให้จำเป็นต้องใช้สื่อและเครื่องมือที่มีอยู่เดิมโดยไม่ได้ปรับปรุง/พัฒนาให้ดีขึ้น และครูอาจไม่มีเวลาในการจัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ ให้มีความพร้อมในการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของราณี กุญรัมย์ (2553) ที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กมีปัญหาในการใช้เครื่องมือและสื่อซึ่งยังไม่หลากหลาย เนื่องมาจากขาดแคลนบุคลากร ขาดงบประมาณในการผลิตสื่อ ขาดอุปกรณ์ ขาดเอกสาร สื่อมีน้อยไม่เพียงพอ ครูไม่มีเวลาเพราะครูต้องสอนทุกวิชา และเป็นครูประจำชั้น จึงส่งผลให้ด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการในการนิเทศ เป็นด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

2. ผลการวิจัยสมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษาขนาดเล็ก ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านภาวะผู้นำครู เป็นด้านที่ครูมีสมรรถนะมากที่สุด และเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยภาวะผู้นำครู เป็นคุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ส่วนบุคคล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษา ก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ประกอบด้วย การมีวุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู มีการสนทนอย่างสร้างสรรค์ เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง มีการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง และการมุ่งพัฒนา

ผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) สอดคล้องกับงานวิจัยของนางลักขณ์ พิมพ์ศรี (2559) พบว่า สมรรถนะประจำสายงานครูด้านภาวะผู้นำ มีลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านวุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู ด้านการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง ด้านการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง และด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของทวีศักดิ์ ยศถาการ (2558) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเรียนการสอนของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีความเหมาะสมด้านการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพและด้านการนิเทศ เนื่องจากมีการส่งเสริมการพัฒนาตนเอง ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนพัฒนาตนเอง (ID Plan) กระตุ้นให้ครูรู้สึกมั่นคง สามารถเผชิญกับสิ่งที่ท้าทายต่าง ๆ และยืนหยัดเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ismail (2018) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำในการสอนและสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาพบว่า ระดับความเป็นผู้นำในการสอนของครูอยู่ในระดับสูง และระดับสมรรถนะในการปฏิบัติหน้าที่ของครูอยู่ในระดับสูงมาก

ส่วนด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นด้านที่ครูมีสมรรถนะน้อยที่สุด แต่ยังมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาขนาดเล็กจะประสบปัญหาการขาดแคลนครู มีครูไม่ครบชั้น มีภาระงานพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษามาก ครูไม่มีเวลาในการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญประกาย สุขสังข์ และคณะ (2563) พบว่า สภาพสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากสมรรถนะด้านนี้มีความเกี่ยวข้องกับทักษะของครูในการวิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อให้เห็นแนวทางที่จะพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการนำเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการจัดการชั้นเรียน ซึ่งต้องใช้เวลาและมีความสามารถเฉพาะด้านนี้ด้วยการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้มากขึ้นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงการใช้เทคโนโลยี ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขนาดเล็กยังไม่ได้เห็นความสำคัญในด้านนี้เท่าที่ควร จากปัญหาคูไม่ครบชั้นทำให้ภาระงานมากที่ต้องทำให้สำเร็จ ท้นเวลาบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย รวมถึงปัญหาครูสอนไม่ตรงตามคุณวุฒิการศึกษาที่สำเร็จมา ทำให้มีข้อขัดข้องในการจัดการเรียนการสอน เป็นสาเหตุที่เชื่อมโยงไปสู่ทักษะในการจัดการเรียนรู้ของครูและคุณภาพของผู้เรียนด้วย

3. ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีความสัมพันธ์ทางบวกสูงกับสมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.862 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีแผนการนิเทศกำกับติดตามครูอย่างต่อเนื่องมีการมอบหมาย

งานกำกับติดตามงาน และส่งเสริมพัฒนาครูสมรรถนะครู เพื่อนำไปสู่พัฒนาผู้เรียน นำผลของการจัดการศึกษา รวมทั้งรายงานผลการจัดการศึกษามาร่วมกันวิเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สาวินีย์ เอี่ยมสะอาด และธีระวัฒน์ มอนโธสง (2565) พบว่า เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับสมรรถนะประจำสายงานของครูในภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .76 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมี 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู ได้แก่ การนิเทศแบบมีส่วนร่วม การนิเทศแบบคลินิก และการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ และสอดคล้องกับการวิจัยของพลุห์ส คงเทศ และอนุชา กอนพ่วง (2562) ได้ศึกษารูปแบบการนิเทศภายในที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในและสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 เนื่องจากการนิเทศภายในเป็นกระบวนการที่สำคัญสำหรับการพัฒนาครู เพื่อดูแลช่วยเหลือให้แนะนำครูในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู

4. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของอิทธิพลระหว่างการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กับสมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากผลการวิจัย พบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีอิทธิพลในทางบวกต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถอธิบายความแปรปรวนของสมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คิดเป็นร้อยละ 68 สอดคล้องกับการศึกษาของสาวินีย์ เอี่ยมสะอาด และธีระวัฒน์ มอนโธสง (2565) พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยส่วนย่อยของตัวแปรอิสระแต่ละตัวด้วยวิธีการแบบขั้นตอน และทดสอบค่าเบต้าของตัวแปร ค่าสถิติ t พบว่ามี 3 รูปแบบ ได้แก่ การนิเทศแบบมีส่วนร่วม การนิเทศแบบคลินิก และการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ได้ร้อยละ 64 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้อาจแสดงให้เห็นว่า ครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา มีความตระหนักถึงความสำคัญในการนำการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 จึงได้นำกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทำให้ครูสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนได้พัฒนาพฤติกรรมและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง อิทธิพลของการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 ผู้วิจัยขอสรุปองค์ความรู้ที่ได้เป็นโมเดลการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ค้นพบจากการวิจัยสรุปได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีกระบวนการสำคัญ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1. S (Study) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนา 2. P (Plan) การวางแผนการนิเทศภายใน 3. T (Tool) การสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการในการนิเทศ 4. D (Do) การปฏิบัติการนิเทศภายใน และ 5. C (Check) การประเมินผลและรายงานผลการนิเทศ ถ้าสถานศึกษามีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและทั่วถึงจะส่งผลให้สมรรถนะประจำสายงานของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงขึ้น ทั้งด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านภาวะผู้นำครู และด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรประสานขอความร่วมมือกับองค์กรภายนอก หรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เข้ามาพัฒนาครูด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือการนิเทศที่ทันสมัย

2. สถานศึกษาควรจัดให้มีการนิเทศติดตามและประเมินผลด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ รวมถึงจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ครูผู้สอนเกิดความตระหนักในการพัฒนาวิชาชีพและพร้อมพัฒนาสมรรถนะตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูเกิดความรู้ความเข้าใจในรูปแบบ เทคนิค วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยการ Coaching ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการในการนิเทศ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการ PLC เป็นต้น

2. ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้วยการนิเทศภายใน มีการติดตามและประเมินผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาอิทธิพลของการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตเชิงเทรา เชิงคุณภาพที่เน้นกรณีศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อพัฒนาและต่อยอดต่อไป

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตเชิงเทรา เพื่อเลือกรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และบริบทของเขตพื้นที่ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กมล โพธิเย็น. (2564). Active Learning: การจัดการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 19(1), 11-28.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2560). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีศักดิ์ ยศถาการ. (2558). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเรียนการสอนของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 2(1), 67-86.
- นงลักษณ์ พิมพ์ศรี. (2559). การพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานครูด้านภาวะผู้นำ. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 8(2), 91-104.

- พฤษ หงษ์ และอนุชา กองพวง. (2562). รูปแบบการนิเทศภายในที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 21(2), 198-211.
- เพ็ญประกาย สุขสังข์ และคณะ. (2563). สภาพและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. *นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*.
- ภิชาวิชญ์ ยางงาม. (2564). กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). *นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- ยุภาลัย มะลิซ้อน. (2563). การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมสาร*, 7(8), 230-243.
- ราณี กุญรัมย์. (2553). ปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). *บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*.
- วิจารณ์ พานิช. (2558). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. *วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้*, 1(2), 3-14.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2556). ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ : *ทฤษฎีกลยุทธ์การปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 12). *นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2563. สมรรถนะเด็กไทยในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World). *วารสารครูสภาวิทยากร*, 1(1), 8-18.
- สาวิณีย์ เอี่ยมสะอาด และธีระวัฒน์ มอนโธสง. (2565). รูปแบบการนิเทศภายในที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 8(6), 223-236.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2558). *แนวทางการแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก*. สืบค้น 12 กรกฎาคม 2565, จาก <https://tdri.or.th/2015/07/wb113/>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา. (2565). *ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2565*. ฉะเชิงเทรา: กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือประเมินสมรรถนะครู*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- หน่วยศึกษานิเทศก์. (2562). แนวทางการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน 2562 ปีทองแห่งการนิเทศภายในห้องเรียนเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Best, J. W. & Kahn, J. V. (1993). *Research in Education* (7th. ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Ismail, S. N. et al. (2018). Instructional Leadership and Teachers' Functional Competency across the 21st Century Learning. *International Journal of Instruction*, 11(3), 135-152.
- Nguyen, T. T. H. & Sirinat, J. (2018). 1st Century Learning 21 of High School Students in Gluebang Province, Vietnam. *Journal Research Khon Kaen University (Graduate Study) Department of Humanities and Social Sciences*, 6(2), 14-24.

